

Voor het themanummer **Onderwijs** van Speuren en Ontdekken in de historie van Ouder-Amstel deed G. v. d. Maas in 1988 onderzoek in het archief van de R. K. Kerk St. Urbanus in Duivendrecht naar de stichting van de Sint Joannesschool. Pastoor Evers schreef in 1915 hierover in het Liber Memoriales. Dit onderzoek leverde veel belangrijke informatie op.

Op 30 juli 1912 had 's morgens om kwart over negen in de pastorie een zeer gewichtige buitengewone kerkvergadering plaats. Met algemene stemmen werd tot oprichting van een R.K. bijzondere parochiale school besloten.

Den 13^e October van het jaar O.H. 1912 werd van den preekstoel onder de Hoogmis afgekondigd dat het kerkbestuur eenparig besloten had om over te gaan tot den bouw eener R.K. bijzondere parochiale School; en het daarin te geven onderwijs op te dragen aan een Zuster-Congregatie. Aan die school zou tevens een naai- en bewaarschool worden toegevoegd.

Ernstig drong de pastoor bij de gemeentenaaren er op aan, dat zij voor den bouw dier scholen en het daarbij behorende zustergesticht ruime gaven zouden schenken. Die oproep bleek niet vruchteloos. De volgenden dag werd er bij de collecte langs de huizen een som van opgehaald aan f 1021,-. En in het geheel brachten de parochianen een som bijeen van f 2550,-.

Van buiten de parochie werden o.a. als giften ontvangen f 500,- van een paar dames, f 200,- van een heer en f 100 van Monseigneur Callier, Bisschop van Haarlem.

Alvorens tot de keuze van een architect, de aanbesteding etc. kon worden overgegaan, moest eerst de congregatie van Eerwaarde Zusters worden gevonden, die bereid waren onderwijs te geven zoowel aan jongens als aan meisjes tot hun 13^e jaar. Na verschillende pogingen waren zij zo gelukkig om te slagen bij de congregatie der Arme Zusters van het Goddelijk Kind aan het gesticht De Voorzienigheid Elandsstraat 34 Amsterdam.

In November 1912 had een bijeenkomst plaats aan de pastorie tusschen de overste met den Directeur der Congregatie en den Pastoor waarbij alles mondeling werd besproken tot wederzijds genoegen. Kort daarop werd het definitieve contract geteekend tussen het Bestuur der Congregatie en het Kerkbestuur der H. Urbanus parochie te Duivendrecht, welk contract den 25^e februari 1913 door den hoogerwaarden Vicaris-Generaal van het Bisdom werd goedgekeurd. Pastoor Evers noteert: Dankbaar maak ik hier melding van de welwillende tegemoetkomingen, die ik van de Algemene Overste Moeder Canisia en den Directeur der Congregatie rector L.A.J.C. Speet mocht ondervinden.

Toen deze zaak geregeld was werd tot de keuze van een architect besloten.

Vooraf door de warme aanbevelingen van de Rectoren Schrandt en Speet te Amsterdam viel de keus op den heer P.J. Bekkers te Amsterdam en van die keuze hebben wij geen spijt tot nog toe gehad, zo schrijft de Pastoor.

De eerste tekening kon niet worden uitgevoerd, wijl, blijkens de meeting door het Kadaster gedaan, het perceel minder breed was dan wij gedacht hadden, en de eigenaar van den naast het perceel liggende grond, niets daarvan wilde afstaan. De reden van die weigering was gelegen in het verlangen van dien eigenaar – armmeester P. Ettema – om ontslag van zijn erfpacht te krijgen voor zijn bakkerij. Als men nu weet dat de geheele rij huizen tegenover de kerk tot en met de te bouwen school op erfpacht grond van de kerk staat dan zal men van zelf

wel begrijpen, dat het kerkbestuur onmogelijk een stuk grond daarvan in eigendom aan de heer Ettema kon afstaan.

Daarna volgde een nieuwe tekening, die mede ten gevolge van een gesprek met den districtsschoolopziener Roodenburch te Haarlem, zóó werd ingericht, dat de drie lokalen voor de leerschool, beneden zouden zijn; aan het einde de bewaarschool, en op de eerste verdieping de naaischool en nog een geheel vrij lokaal. De fundering van de bewaarschool is zoo zwaar, de muren zoo dik en de balken zoo krachtig, dat later eventueel een tweede lokaal zonder groote kosten daarboven kon worden gebouwd. Pastoor Evers schrijft: Op mijn verzoek werden verschillende verzwaren aan het werk aangebracht. Zoo werden de gemetselde bogen door doorlopend metselwerk vervangen. De balken op de 1^e verdieping van de schoollokalen, slaapzaal en kapel werden dikker, ter plaatse waar de communiebank zou komen te staan nog een extra balk aangebracht enz.

Zooals de leerschool thans is biedt zij volgens de bepalingen der wet ruimte aan 224 leerlingen, terwijl op een bezoek van 106 leerlingen was gerekend. Daarenboven kan, zooals boven gezegd is, heel gemakkelijk nóg een lokaal voor 56 kinderen, op de bewaarschool worden gebouwd. Met de uitbreiding van Duivendrecht en de toekomst is dus voldoende rekening gehouden.

Te weinig rekening werd gehouden met de uitbreiding van Duivendrecht wat betreft het Zusterhuis

Teekening van de Sint Joannes-school en Zusterhuis te Duivendrecht

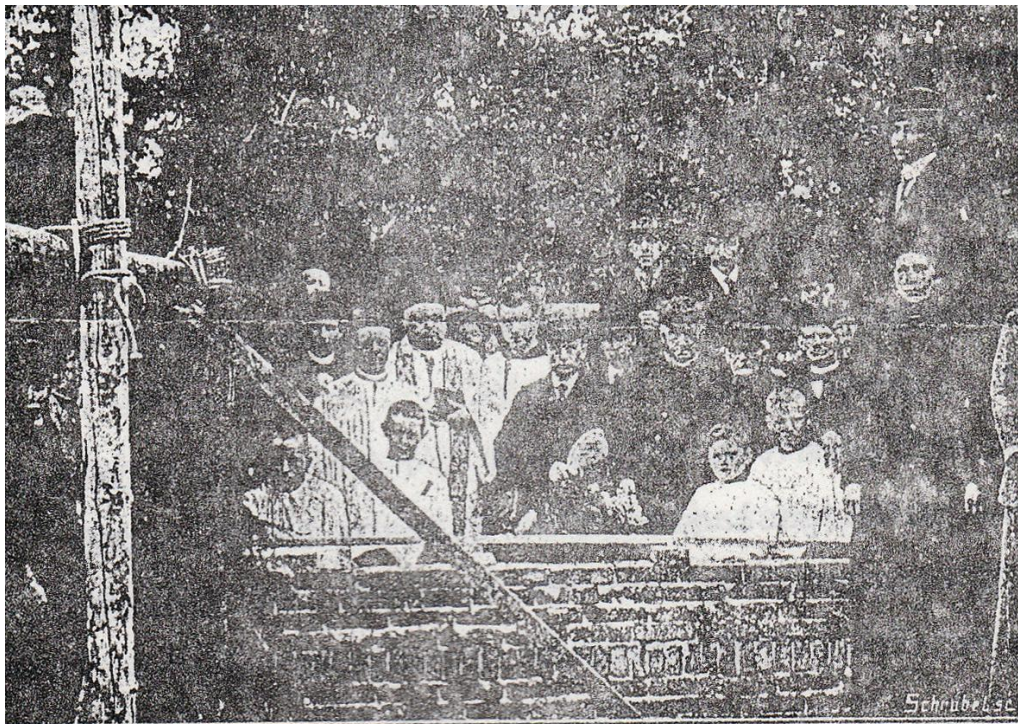
Eenige aannemers werden uitgenoodigd en het vervolg was dat de minste inschrijfster bleek te zijn de firma gebr. Deuman te Diemen voor een som van f 36.900, -. Aan haar werd het werk gegund. Jammer dat de hoofdfirmant spoedig na het teekenen van het contact het tijdelijke voor het eeuwige verwisselde. Het werk bleef echter aan de firma gegund, de uitvoerders van het werk waren Smit en Diepgrond uit Diemen; hun mede een woord van lof en tevredenheid.

De eerste werkzaamheden, het uitgraven van den grond door Griffioen hadden plaats tot in Maart. Vrijdag den 28^e Maart werd van 3 ½ - 3 ¾ uur de eerste paal 10,5 M diep in den grond geslagen en de laatste paal den 16^e April 's morgens 9 ¾ uur.

Onder Aannemer van het heiwerk was Bronwasser en in het geheel werden 314 palen gebruikt variërend van 9 – 11 Meter.

Den 5^e april had met eenige plechtigheid de eerste steenlegging plaats. 's Middags om 3 uur werd door de uitvoerders de met bloemen versierde kalkbak en troffel mij aangeboden en heb ik de drie allereerste steenen op de fundering platen gemetseld vóór aan den zijmuur van de school aan de linkerkant, na eerst het kruisteken te hebben gemaakt en stil bij mij zelve de bescherming en voorspraak van den h. Joannes Apostel en Evangelist te hebben ingeroepen.

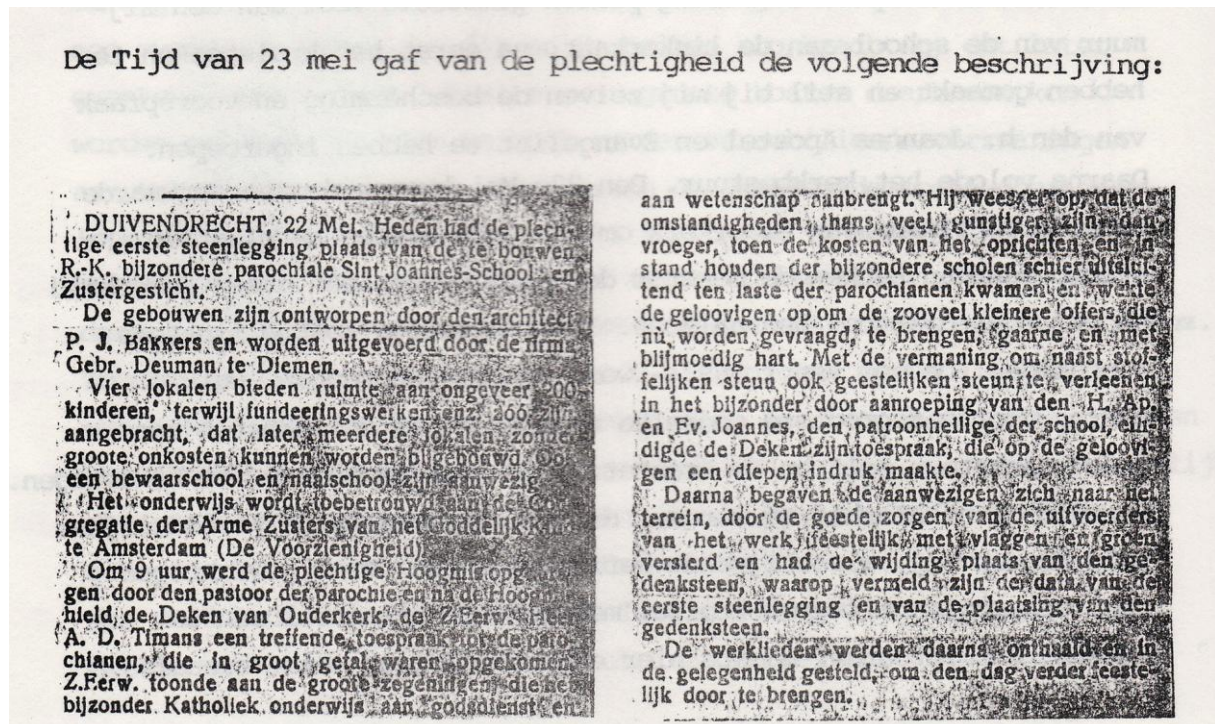
Daarna volgde het kerkbestuur.

Een paar weken geleden werd door den zeereerw. heer Deken A. D. Timans, van Ouderkerk, een gedenksteen geplaatst in de in aanbouw zijnde St. Joannes-school te Duivendrecht, van welke de eerste steen reeds vroeger was geplaatst door den weleerw. heer F. J. H. Evers, pastoor te Duivendrecht.

Den 22e mei kwam de zeereerwaarde Deken A.D. Timans van Ouderkerk om den gedenksteen te plaatsen. Na afloop daarvan hebben de meester der parochianen een steen gemetseld en offerden daarvoor hun aalmoes. Ieder steentje kostte minstens één gulden.

De som van f 169,- werd daarbij ontvangen, welk bedrag voor het grootste gedeelte noodig was om de onkosten van den gedenksteen zelf en de tractie der werklieden enz. te bekostigen. Vermeld dient hierbij te worden, dat de uitvoerders de vriendelijkheid hadden mij, als blijvende herinnering aan dezen gewichtigen dag, een mooie zilveren toffel met ebben houten steel aan te bieden. Een fotograaf maakte hier een afbeelding.

(Duivendrecht, 22 Mei. Heden had de plechtige eerste steenlegging plaats van de te bouwen R.- K. bijzondere parochiale Sint Joannesschool en Zustergersticht. De gebouwen zijn ontworpen door de architect P.J. Bekkers en worden uitgevoerd door de firma Gebr. Deuman te Diemen. Vier lokalen bieden ruimte aan ongeveer 200 kinderen, terwijl funderingswerken zóó zijn aangebracht, dat later meerdere lokalen zonder grote onkosten kunnen worden bijgebouwd. Ook een bewaarschool en een naaischool zijn aanwezig. Het onderwijs wordt toevertrouwd aan de Congregatie der Arme Zusters van het Goddelijk Kind te Amsterdam

(De Voorzienigheid). Om 9 uur werd de plechtige Hoogmis opgedragen door den pastoor der parochie en na de Hoogmis hield de Deken van Ouderkerk, de Z. Eerwaarde Heer A.D. Timans een treffende toespraak tot de parochianen, die in groot getal waren opgekomen.

Z.Eerwaarde toonde aan de groote zegeningen die het bijzonder Katholiek onderwijs aan godsdienst en wetenschap aanbrengt. Hij wees er dat de omstandigheden thans veel gunstiger zijn dan vroeger, toen de kosten van het oprichten en in standhouden der bijzondere scholen schier uitsluitend ten laste der parochianen kwamen en wekte de geloovigen op om de zooveel kleine offers, die nu worden gevraagd te brengen, gaarne en met blijmoedig hart. Met de vermaning om naast stoffelijken steun ook geestelijken steun te verleenen in het bijzonder door aanroeping van den H. Ap. en Ev. Joannes, den patroonheilige der school, eindigde de Deken zijn toespraak, die op de geloovigen een diepen indruk maakte. Daarna begaven de aanwezigen zich naar het terrein, door de goede zorgen van de uitvoerders van het werk feestelijk met vlaggen en groen versierd en had de wijding plaats van den gedenksteen, waarop vermeld zijn de data van de eerste steenlegging en van de plaatsing van den gedenksteen. De werklieden werden daarna onthaald en in de gelegenheid gesteld, om den dag feestelijk door te brengen.)

Met het leggen der pannen werd den 19^e juli begonnen en den 21^e augustus verdween de laatste steiger. Met kracht werden de werkzaamheden nu voortgezet, zodat den 3^e november 1913 de Eerw. Moeder met 5 zusters voor goed hun intrek in 't klooster konden nemen. De 4^e november had de plechtige inwijding plaats van welke plechtigheid door de goede zorgen van pastoor Stolk 's avonds reeds in "De Tijd" een beschrijving werd gegeven.

Archief Stichting Oud-Duivendrecht

Inwijding van de Sint Joannesschool en het Zustergeresticht den 4^e November 1913.

Het meisje uiterst rechts is de 11-jarige Mientje Schipperijn. Achter haar staat haar vader.

Na de plechtigheid had in de pastorie een stevige lunch plaats, waaronder verschillende toespraken werden gehouden. Den volgende dag werd de leerschool geopend met 100 leerlingen aan wie onderwijs wordt gegeven door de hoofdzuster Gerardus en twee leeken juffrouwen Mej. A. Wilmering en vd Poll wjl op het ogenblik geen gediplomeerde zusters aanwezig waren.

De bewaarschool begon met 22 leerlingen, de naaischool met 11 meisjes, waaronder 4 protestantsche.

Onder Gods zegen en den bijstand van H. Joannes is dan onze R.K.- bijzondere school tot stand gekomen.

De naam aan de school is gegeven door Pastoor Fredericus **Joannes** Henricus Evers, van 1906-1915 pastoor te Duivendrecht. Hij was afkomstig uit een gegoede familie en werd later hoofdaalmoezenier bij leger en vloot.

Jo(h)annes, Apostel & Evangelist, Efese Klein-Azië; † ca 104;

Liturgische kalender: Feestdag 27 december.

Hij was één van de 12 apostelen. Zijn broer was de apostel Jacobus de Meerdere (= de Oudere). Hij behoorde tot de intieme vriendenkring van Jezus. Met Petrus en Jacobus was hij getuige van de opwekking van Jairus' dochtertje, van Jezus' verheerlijking op de berg en van Zijn doodsnood in de Hof van Olijven (Gethsemane).

Johannes is de schrijver van het vierde evangelie. Daarin vertelt hij herhaaldelijk over een leerling die bij Jezus bijzonder geliefd was. Algemeen wordt aangenomen dat dit Johannes zelf was. Op het eind van zijn evangelie vertelt hij dat Jezus vlak voor zijn dood aan het kruis aan hem, Johannes, de zorg voor zijn oude moeder toevertrouwde.

Naast het evangelie heeft Johannes ook drie brieven geschreven. In de eerste staan de woorden '*God is liefde*'. Volgens de overlevering schreef hij ook het boek van de Openbaring of Apocalyps. Daarin wordt op symbolische wijze beschreven hoe de (Romeinse) wereld van oorlog, bloedvergieten en geweld zal vergaan en plaats zal maken voor een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar alle leed gelden en alle tranen afgeveegd zullen zijn.

Wordt hij afgebeeld als evangelist, dan heeft hij een adelaar bij zich. Geeft men hem weer als apostel, dan heeft hij een kelk in de hand, waar een slangetje of duiveltje uitkomt. Dit slaat op de legende dat men hem ooit heeft willen vergiften, maar hij bleef bij het drinken ongedeerd! Men heeft hem ook dood willen martelen door hem in een grote ketel kokende olie te gooien. Ook dat overleefde hij. Hij moet op hoge leeftijd zijn gestorven.

Sint Jo (h) annes wordt ook wel Sint Jan genoemd.

De beroemde kerk van Sint-Jan in Den Bosch is aan hem gewijd.